

Otázka: Evropská integrace a EU

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): LH

Historie sjednocování Evropy a významné postavy tohoto procesu, orgány EU – jejich činnost, význam a funkce, členství ČR v EU – jeho význam, reprezentace, role.

VZNIK EU

- EU je regionální uskupení, které sdružuje evropské státy
- cílem je politická a hospodářská integrace členských zemí
- považuje se za originální a svébytné těleso, jež nemá v historii předchůdce
- myšlenka o politicky jednotné Evropě byla už dříve
- ve středověku symbolizovalo jednotu křesťanství a jeho představitel-papežství
- podmínky pro integraci utvořeny po 2. sv válce= bylo třeba řešit hospodářskou obnovu Evropy a najít prostředek aby se konflikt na evropské půdě neopakoval
- v česku myšlenku evropské integrace podpořili např. : E. Beneš a politik H. Ripka
- hospodářskou integraci odstartovalo založení ESUO v roce 1952 (původními členy: **Francie, spolková republika Německo, Itálie, Belgie, Lucembursko, Nizozemsko**)
- v roce 1957 vzniklo EURATOM a EHS
- tato tři společenství se v roce 1967 na summitu v Haagu, Nizozemí spojila v Evropské společenství, základ budoucí unie

- hospodářsky vyspělé země chtěli v integraci pokračovat
- krok bylo vytvoření celní unie (odtud název EU)
- Společenství se v 70. a 80. letech rozšířilo o jihoevropské země **VB, Irsko, Dánsko** v 90. letech o země **střední, severní, i JV Evropy**
- EU vznikla na základě Maastrichtské smlouvy k **listopadu 1993**
- v současné době má **28 členů**
- jedním z cílů politické integrace EU je tzv. společná zahraniční a bezpečnostní politika v jejímž rámci by EU jako jednotný subjekt mezinárodního práva (členské země by postoupily část svých pravomocí a omezily by v její prospěch svou suverenitu)

PRINCIPY EU

Evropskou integraci posunuly smlouvy o EU:

- **1/ Pařížská smlouva (1951)**
 - 6 zakládajících států (Francie, Německo, Itálie, Belgie, Nizozemí, Lucembursko)
 - chtěli vytvořit nadnárodní instituci spravující vzájemný obchod s uhlím a ocelí
 - vzniklo Evropské společenství uhlí a oceli (**ESUO**)
- **2/Římské smlouvy (1957)**
 - vzniká Evropské hospodářské společenství (**EHS**) a Evropské společenství pro atomovou energii (**EURATOM**)
- **3/ Schengenská smlouva (1985)**
 - smlouva o postupném rušení kontrol na společných hranicích-> volný pohyb
- **4/ Maastrichtská smlouva (1992)**
 - stanovila nový cíl EU-vytvoření měnové unie s jednotnou měnou
 - zvýšila hospodářská kritéria pro nově příchozí země
 - posílila vnitřní hospodářskou integraci a umožnila vstup **Rakouska, Švédska a Finska**
- **5/ Amsterodamská smlouva (1997)**
 - nový cíl-vytvoření politické unie a dosažení společné zahraniční politiky i sladění sociálních systémů členských zemí
 - položila základy evropského občanství

- **6/ Smlouva z Nice (2000)**
 - reformovala vrcholné orgány EU a připravila je tak na rozšíření o další státy ze střední a východní Evropy
 - upřesnila obsah politické unie
- **7/ Lisabonská smlouva (2007)**
 - navazuje na neúspěšný projekt Evropské ústavy
 - na rozdíl od ní nemá být nahrazením zakládajících dokumentů, ale doplňovat a prohlubovat je
 - soustředí se na reformu institucí (posílení pravomocí Ev. parlamentu) s cílem zvýšení jejich efektivity
- **princip solidarity:** je důležitou součástí vnitřní politiky EU, existují společné finanční fondy, do kterých přispívají všechny členské země a ze kterých je financována pomoc nejchudším regionům Unie

CÍLE EU

- **hospodářská unie:** sladění hospodářské politiky členských zemí, prosazení 4 základních svobod: volného pohybu lidí, zboží, kapitálu a služeb
- **měnová unie:** země se rozhodly k jednotné měnové politice a na vytvoření Evropské centrální banky, k **1.2002** většina států přijala společnou **měnu EURO**
- **přijalo:** Benelux, Francie, Finsko, Irsko, Itálie, Německo, Rakousko, Portugalsko, Španělsko, Řecko
- **nepřijalo:** Švédsko, Dánsko, VB; 3 z původní 15-ky
- 2007 Slovinsko
- 2008 – Malta, Kypr
- 2009 Slovensko
- Estonsko nově od 2011
- jsou i země, kde se eurem platí, ale nejsou členem EU př. Černá hora, Maroko
- **bankovky:** budovy (symbol památek a přínosu do Evropy) + okna – symbol svobody, mosty – symbol spojení (stylizované ilustrace- nejsou skutečné)
- **politická unie:** země ochotny postoupit část své suverenity společným evropským orgánům, zejména Evropské komisi, sladit svoji zahraniční politiku a poskytnout

občanská práva občanům členských zemí na svém území (občanství unie)

SYMBOLY EU

- **měna**
- **vlajka** (12 zlatých hvězd na modrém poli) – 12 byla přijata bez politických souvislostí jako symbol dokonalosti a úplnosti vzhledem k jeho všudypřítomnosti v evropské kultuře a tradicích, například: 12 znamená zvěrokruhu, 12 hodin na hodinách, 12 měsíců v roce
- **hymna** = Beethovenova 9. symfonie – Óda na radost
- **heslo**: Jednotná v rozmanitosti
- **Den Evropy**: května

ORGÁNY EU

- **1/ Rada EU**
 - sídlo: Brusel
 - rozhodující instituce, vrcholný orgán EU
 - tvořena ministry toho resortu, kterého se to zrovna týká
 - zabývá se všeobecnými i vnějšími záležitostmi
 - společně s parlamentem schvaluje rozpočet EU
 - schvaluje zákony
 - rozvíjí zahraniční a obranou politiku
 - 345 hlasů rozděleno mezi státy (ČR má 12, Malta 3)- rozděleno podle počtu obyvatel
 - jednání jsou v Bruselu a Lucemburku
 - každý půl rok předsedá radě jiná země, ČR – 1. pol. roku 2009
- **2/ Evropská komise**
 - výkonný orgán

- navrhuje zákony
 - sleduje zájmy Evropské unie jako celku
 - komisaři tedy nesmějí přihlížet k zájmům jednotlivých zemí
 - vypracovává návrh rozpočtu EU a provádí kontrolu jeho plnění
 - zastupuje EU při mezinárodních jednáních a má právo sjednávat s třetími státy dohody
 - má významné pravomoci při přijímání nových členů do Unie a zajišťuje kontakty s nečlenskými státy EU.
 - smlouva z Nice - každá země = 1 komisař
 - sídlí v Bruselu
 - **předseda evropské komise:** José Manuel Barroso
 - **náš eurokomisař:** Štefan Füle
- **3/Evropská rada**
 - rozhoduje o nejzávažnějších politických a ekonomických otázkách a vymezuje směry, kterými se má Unie ubírat
 - schází ze předsedové vlád, když je to možné, tak i prezidenti
 - 1 x za půl roku
 - nemá právo schvalovat právní přepisy
 - rozhoduje na základě pilířů
 - přijetí Lisabonské smlouvy zavedlo funkci stálého předsedy Evropské rady, který je volen na 2,5leté funkční období - nyní Herman Van Rompoy (31.5.2012)
 - **4/ Evropský parlament**
 - sídlí ve Štrasburku
 - kontrolní a poradní orgán, legislativní funkce, rozpočtová
 - nejdemokratičtější instituce EU (1957)
 - jediná přímo volená instituce EU (1979)
 - schvaluje složení Evropské komise
 - tvorba zákonů, rozpočet EU
 - 736 poslanců, voleni na 5 let přímou volbou, každý stát počet poslanců podle počtu obyvatel
 - jmenuje na 5 let evropského ombudsmana

- sídlo Štrasburk a Brusel
- **naši poslanci:** Jan Březina, Zuzana Brzobohatá, Železný – máme jich 24
- **5/Evropský soudní dvůr**
- **6/Evropský účetní dvůr**

TŘI PILÍŘE EU

- = Evropské společenství, Společná zahraniční a bezpečnostní politika, Policejní a justiční spolupráce
- **1/Evropské společenství:**
 - (společná zemědělská politika, hospodářská a měnová unie, celní unie a společný trh, společná obchodní politika, regionální a strukturální politika, dopravní politika, sociální politika, Schengenský prostor, občanství EU, vědecko – výzkumná politika, politika hospodářské soutěže, ekologická politika, politika ochrany spotřebitele, vzdělání, kultura, společná rybolovná politika)
- **2/Společná zahraniční a bezpečnostní politika:**
 - spolupráce v zahraniční politice, dodržování míru, volební pozorovatelé, lidská práva, demokracie, rozvojová pomoc, evropská bezpečnostní politika, evropské síly rychlé reakce, odzbrojování
- **3/Policejní a justiční spolupráce:**
 - pašování drog a obchod se zbraněmi, obchod s lidmi, terorismus, zločiny proti dětem, organizovaný zločin, korupce

ČR a EU

- žádost 17. ledna 1996
- členem od 1. května 2004

- v prosinci 1991 dosáhla tehdejší Česká a Slovenská federativní republika **dohody o přidružení k Evropské unii**, jejímž cílem se měl stát konečný vstup do Unie.

- dohodu musely obě nové země vzniklé 1. 1. 1993 rozpadem federace, Česká republika i Slovenská republika, uzavřít a ratifikovat znovu v roce 1993
- Evropský parlament schválil dohodu o přidružení ČR k EU v roce 1995, kdy vstoupila v platnost
- Česká republika reprezentovaná tehdejším premiérem Václavem Klausem podala na zasedání v Římě **oficiální žádost o vstup** do EU.
- v červenci 1997 schválila Evropská komise **zahájení jednání o přistoupení** s Českou republikou
- v prosinci 2002 se uskutečnil summit Evropské unie v Kodani, na němž byla oficiálně **ukončena přístupová jednání**
- datum rozšíření Evropské unie bylo stanoveno na 1. května 2004.
- V Aténách byla 16. dubna 2003 podepsána **smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii**
- smlouvu podepsal prezident Václav Klaus
- podle Ústavy České republiky se však měli k úmyslu vstoupit do EU vyjádřit kladně také čeští občané v referendu
- prezident republiky vyhlásil referendum na 13. a 14. června 2003
- referenda se zúčastnilo 55,21 % voličů, kteří se **77,3 % odevzdaných hlasů vyjádřili pro vstup** do EU.
- **května 2004 se Česká republika stala jedním z nových členských států Evropské unie**
- v červnu 2004 se uskutečnily **volby do Evropského parlamentu**, kterých se poprvé zúčastnila i Česká republika
- voleb se zúčastnilo 28,3 % voličů, kteří zvolili svých 24 evropských poslanců